

An gcuirfidh an tAontas Eorpach iallach ar thiománaithe traenach Béarla a labhairt?

Pierre Dieumegard

1 Croineolaíocht

An 20 Bealtaine 2023, d'fhoilsigh 'The Telegraph' alt [‘Cuirfidh an tAontas Eorpach iallach ar a thiománaithe traenach Béarla a labhairt’](#)

Allah warns a seirbhísigh leis a chuid Word:

“Cuirfidh an Bhruiséil iallach ar thiománaithe traenach san Aontas Béarla a labhairt faoi rialacha atá ceaptha chun naisc níos dlúithe a chothú idir na Ballstáit.

Maidir leis na rialacha atá le fógairt an fómhar seo mar chuid de Threoir na dTiománaithe Traenach Eorpacha, beidh gá le teanga choiteann amháin a chur i bhfeidhm.

Deir foinsí gur cheart Béarla a roghnú, in ainneoin drogall a bheith ar roinnt Ballstát de chuid an Aontais tar éis Brexit.

...

Dheimhnigh foinsí na Bruiséile go bhfuil sé beartaithe Treoir na dTiománaithe Traenach a thabhairt cothrom le dáta san fhómhar i mbliana. Mar sin féin, thug siad rabhadh go bhféadfaí moill a chur ar an gcinneadh fós. & QUOT;

Leanann an t-airteagal seoan [plean Iris Oifigiúil](#) an Aontais Eorpaigh an 17 Bealtaine 2023 ¹ le rún ó Pharlaimint na hEorpa an 13 Nollaig 2022 (seisiún iomlánach Strasbourg) “Plean gníomhaíochta chun iompar paisinéirí fadraoin agus trasteorann a fhorbairt”.

38. Cuireann [Parlaimint na hEorpa] béim freisin ar an ngá atá le teanga oibre aonair a chur chun cinn ar leibhéal AE, eadhon Béarla, do thiománaithe traenach a iompraíonn paisinéirí ar bhealaítrasteorann fadraoin agus nach labhraíonn teangachana mBallstát a thrasnaítearle linn an turais

I measc na dtagairtí do thús an rúin seo tá [staidéar an Choimisiúin i mí Dheireadh Fómhair 2021](#) (478 leathanach i mBéarla) dar teideal ‘Seirbhísí iarnróid trasteorann fadachair do phaisinéirí’. Cuireadh agallamh ar go leor daoine (“geallsealbhóirí”) a raibh baint acu le hiompar idirnáisiúnta chun a dtuairim a thabhairt.

Dealraíonn sé go dtugtar aghaidh faoi dhó ar fhadhb na dteangacha do thiománaithe traenach:

— *Ich. 73: Chuir páirtithe leasmhara i bhfios go láidir freisin go n-úsáideann iarnróid na hEorpa raon leathan córas agus teangacha teicniúla agus oibríochtúla. San eitlíocht, ar an taobh eile, ciallaíonn caighdeáin choiteanna agus teanga amháin gur féidir le foirne eitilte oilte éirí de thalamh, eitilt agus tuirlingt ag beagnach gach aerfort san Eoraip nó ar fud an domhain gan tuilleadh oiliúna.*

— *Ich. 413: Oibríonn na hiarnróid i dteangacha éagsúla. D'fhéadfadh sé go mbeadh ar thiománaithe traenach teanga áitiúil ábhartha a labhairt chun riachtanais sábháilteachta a chomhlíonadh. D'fhéadfadh sé go mbeadh ar bhaill foirne traenach teanga áitiúil amháin nó níos mó a labhairt chun paisinéirí a fhógairt agus aire a thabhairt dóibh.*

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2023:177:FULL#page=57>; ar fáil i dteangacha oifigiúla uile an Aontais Eorpaigh, in ionad an dá litir ina léirítear teanga teanga eile, mar shampla ‘ES’ a chur in ionad ‘FR’ chun Spáinnis a bheith aige.

Is cosúil nach dtugtar aghaidh ar fhadhb na teanga sna bearta a d'fhéadfadh a bheith ann chun bacainní ar iompar fadraoin iarnróid a bhaint (leathanach xiii = lch. 25).

2 Difríochtaí idir an t-aeriompar agus an t-iompar ar iarnród

Téann eitleán amháin ó aerfort amháin go ceann eile gan teagmháil a dhéanamh le talamh, mar sin gan teagmháil a dhéanamh leis an tír ró-eitilte, agus dá bhrí sin gan idirghníomhaíocht le daonra na tíre. Má théann gach rud go maith, níl teagmháil ag an aircrew ach le gairmithe (rialaitheoirí aerthráchta). Fiú amháin i gcás deacrachtaí, níl aon teagmháil le daonra na tíre, toisc nach féidir leis an aerárthach tuirlingt ach ag aerfort (mura bhfuil, go ginearálta, tá an timpiste an-tromchúiseach, le go leor básanna).

Ar a mhalairt, ritheann traein ar iarnród ar leibhéal na talún. Má théann gach rud go maith, idir dhá stáisiún, níl níos mó teagmhála ag na tiománaithe traenach (agus na rialtóirí, agus an chuid eile den fhoireann) leis an daonraná le haeriompar. I gcás teagmhas, orduithe rabhadh chun stop a chur leis an traein, agus tá malartuithe go minic le daonra na tíre.

Mar shampla, i gcás réabadh catenary, titim crann ar an mbóthar, nó gluaiseacht beostoic ar an mbóthar, ní mór doghairmithe áitiúla a bheith páirteach, agus tá gá le faisnéis a mhalartú leo. I gcás féinmharaithe nó timpiste phearsanta, ní mór do phearsanra éigeandála, póilíní agus údaráis bhreithiúnacha sa tír idirghabháil a dhéanamh ar an láthair agus, dá bhrí sin, faisnéis a mhalartú le freastalaithe na heitilte.

Dá bhrí sin, maidir le hiompar d'iarnród, ní leor 'teanga oibre aonair ar leibhéal an Aontais', is gá a bheith in ann labhairt le háitritheoirí na tíre, agus ní gá go mbeadh 'teanga oibre aonair' ar eolas acu. Is féidir a mheabhrú i dtuarascáil chuig Parlaimint na hEorpa i mí Mheán Fómhair 2022 [“Ní thuigeann cur chuige an Aontais Eorpaigh i leith an ilteangachais ina bheartas cumarsáide féin” Béarla.](#)

3 Fadhb maidir le feidhmiú daonlathach sa chinnteoireacht

Go foirmiúil, is cosúil go bhfuil an riail á hurramú. D'eisigh Parlaimint na hEorpa, comhlacht reachtach (páirteach) an Aontais Eorpaigh, rún (neamhcheangailteach) tar éis don Choimisiún obair ullmhúcháin a dhéanamh (staidéar Dheireadh Fómhair 2021. Ar an dara dul síos, tá an Coimisiún, arb é comhlacht feidhmiúcháin an Aontais Eorpaigh é, ag obair ar chur chun feidhme an rúin seo agus tá treoir (ceangailteach) á hullmhú aige a chaithfear a thrasú ina dlíthe náisiúnta.

3.1 Is cosúil nach ndeachthas i gcomhairle leo siúd is mó a ndéanann teangacha an iompair iarnróid difear dóibh.

Cuireadh an staidéar ón gCoimisiún Eorpach ar an eolas faoi na freagraí a thug go leor páirtithe leasmhara in iompar d'iarnród (Tábla R.2): bainisteoirí bonneagair, sean-iarnróid nó iarnróid nua, ionadaithe paisinéirí, gníomhaireachtaí taistil, etc. Ach ní cosúil gur chuathas i gcomhairle leis an bhfoireann féin trína gceardchumainn. Tá liosta na ndaoine nó na n-eagraíochtaí a cuireadh faoi agallamh idir leathanach 87 (113) agus leathanach 94 (120).

Bheadh sé úsáideach, áfach, dul i gcomhairle le tiománaithe traenach maidir lena riachtanais chumarsáide, fiú más iad na húdaráis pholaitiúla a chaithfidh an cinneadh a dhéanamh.

3.2 Dealraíonn sé gur breisiúe cuma an Bhéarla i rún mhí na Nollag 2022 gan údar mór

Tá an mhír i bhfabhar forchur an Bhéarla i measc dhá mhír eile a bhaineann le tábhacht na ceiste teanga:

37. *[Aithníonn Parlaimint na hEorpa] a thábhachtaí atá saincheist na teanga do thiománaithe traenach atá ag taisteal thar theorainneacha agus á iarraidh ar an gCoimisiún forbairt uirlisí digiteacha teanga a chur chun cinn, a d'fhéadfadh a bheith ina réiteach inacmhainne chun cabhrú le bacainní teanga a shárú agus bearnaí atá ann cheana a líonadh;*

38. *[Le Parlaimint na hEorpa] á chur i bhfáth freisin gur gá teanga oibre amháin a chur chun cinn ar fud an Aontais, eadhon Béarla, do thiománaithe traenach a iompraíonn paisinéirí ar bhealaí trasteorann fadraoin agus nach labhraíonn teangacha na mBallstát a thrasnaítear le linn an turais;*

39. *Tacaíonn [Parlaimint na hEorpa] le hoiliúint teanga na foirne iarnróid ionas gur féidir leo freagairt go leordhóthanach d'éilimh na bpaisinéirí go léir*

Baineann míreanna 37 agus 39 leis an tábhacht a bhaineann le ceist na teanga, go ginearálta. Tá sé seo ag teacht le beartas ginearálta an Aontais Eorpaigh, beartas a chuireann an t-ilteangachas chun cinn. Ar an taobh eile, labhraíonn mír 38 faoi Bhéarla a fhorchur ar thiománaithe traenacha paisinéirí: D'fhéadfaí smaoineamh ar 'cén fáth a bhfuil Béarla', ach freisin 'cén fáth a bhfuil traenacha paisinéirí?', ós rud é go bhfuil sé inmhianaithe iompar lasta d'iarnród a fhorbairt le haghaidh aistriú éiceolaíoch iompair.

Ní cosúil go bhfuil cur chun cinn an Bhéarla mar theanga amháin ina iarmhairt loighciúil ar na míreanna roimhe seo: dá ndéanfaí cinneadh den sórt sin, chaithfí údar maith a bheith leis de bharr réamhargóintí, rud a dhealródh nach amhlaidh atá anseo. Is éard is 'Tuilleadh' ann de ghnáth ná léiriú a thugann le fios nach cuid den phríomhdhioscúrsa é an cur síos a dhéantar air: an gciallaíonn sé seo gur cuireadh an mian chun Béarla a chur chun cinn gan aon nasc díreach leis an bpríomhchaint?

3.3 Níl cróineolaíocht na bhfoilseachán fabhrach do dhíospóireacht dhaonlathach

Ní dhéantar feidhmiú daonlathach institiúide a thomhas trí vótáil le tromlach níos mó nó níos lú, agus leis sin amháin. Éilíonn feidhmiú daonlathach faisnéis shoiléir agus díospóireacht shoiléir d'fhonn a bheith in ann cinntí eolasacha a dhéanamh.

Tá staidéar an Choimisiúin Eorpaigh dar dáta Deireadh Fómhair 2021 agus vótáladh rún na Parlaiminte ag páirtseisiún mhí na Nollag 2022. Táthar ag súil go mbeidh parlaiminteoirí in ann ábhar an rúin seo a phlé sa tréimhse sin.

Ach is ó mhí na Bealtaine 2023 a foilsíodh an foilseachán san Iris Oifigiúil: tá beagnach sé mhí caite. Tá sé seo an-fhada, agus níféidir a dhlisteanú an tréimhse sin de bharr moilleanna aistriúcháin. Cén fáth a leithéid de mhoill?

Ní raibh an t-alt sa 'Teileagraf' le feiceáil ach trí lá ina dhiaidh sin, le tásca treorach a bhí le heisiúint san fhómhar (gan ach ceithre mhí ina dhiaidh sin). Dealraíonn sé, dá bhrí sin, go bhfuil dul chun cinn maith déanta maidir le dréachtú na treorach, agus go bhfuil téacs an rúin díreach foilsithe. Ós rud é nach ndeir an t-airteagal ach 'Maíonn Foinsí...', ní féidir linn a bheith ar an eolas faoin áit a n-ullmhaítear an treoir. Dá bhrí sin, is beag deisa fhágann sé seo do na gairmithe nó do na daoine éagsúla lena mbaineann a dtuairim a thabhairt.

Is féidir/is dócha, dá bhrí sin, nach mbeidh an treoir atá le foilsiú dréachtaithe ach ag teicneolaíochtaí, gan tuairimí na bpríomhdhaoine lena mbaineann a chur san áireamh. Tá sé ina náire.

Is féidir linn aisling níos fearr a bheith againn mar fheidhmiú daonlathach an Aontais Eorpaigh.

4 Iarscríbhinn: an staid mar atá faoi láthair

4.1 De réir CGC na gceardchumann Francach (www.cheminotcgt.fr)

In airteagal i mí na Bealtaine²2021, bhí inní ar an Aontas cheana faoi bhagairtíó gach Béarla, rud a chuirfeadh sábháilteacht iarnróid i mbaol.

Ó 2007 i leith, leagtar síos le pointe 8 d'Iarscríbhinn VI a ghabhann le Treoir Eorpach 2007/59/CE íoschaighdeáin do cheanglais teanga. Chun traein a thiomáint ar an líonra Eorpach, ní mór leibhéal B1 scileanna teanga a bheith ag meicneoir i ngach tír ina dtiomáineann sé.

4.2 De réir Iris Oifigiúil an Aontais Eorpaigh

Ní léirítear leibhéal B1 go soiléir i dtéacs na Treorach Eorpaí dá dtagraítear³ thuas, ach tugtar tásca díreacha ann maidir leis na hinniúlachtaí a bhfuiltear ag súil leo.

8. TRIALACHA TEANGA

Maidir leis an tiománaí nach mór dó cumarsáid a dhéanamh leis an mbainisteoir bonneagair maidir le saincheisteanna a chinneann an tsábháilteacht, beidh scileanna teanga aige sa teanga a shonróidh an bainisteoir bonneagair lena mbaineann. Ní mór go gcuirfeadh an t-eolas sin ar a chumas cumarsáid ghníomhach agus éifeachtach a dhéanamh i gcásanna gnáthaimh, fadhbanna agus éigeandála.

Beidh an tiománaí in ann na teachtaireachtaí agus an modh cumarsáide a shonraítear sna STInna Oibríochta a úsáid. Beidh sé in ann cumarsáid a dhéanamh i gcomhréir le leibhéal 3 sa tábla seo a leanas:

3 — d'fhéadfadh sé déileáil le cásanna praiticiúla a bhaineann le gné gan choinne

is féidir le — cur síos a dhéanamh

— is féidir páirt a ghlacadh i gcomhrá simplí

2 <https://www.cheminotcgt.fr/metiers/exploitation/anglais-la-langue-du-futur-dans-le-monde-ferroviaire/?categorie=32>

3 <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/PDF/?uri=CELEX:32007L0059&from=ES#page=27>

An mbeidh na tiománaithe traenach fórsa UE chun Béarla a labhairt? 5/5

Is é seo a leanas íosmhinicíocht na scrúduithe: a) scileanna teanga (i gcás nach ionann an teanga agus teanga dhúchais an duine agus sa chás sin amháin): gach trí bliana nó tar éis aon neamhláithreacht is faide ná bliain amháin